

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatorovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad božičnega praznika sv. treh kraljev izide prihodnja številka „Slovenca“ v torek 10. januarja 1882.

Obrtništvo pa državni zbor.

II.

Ko se je državni zbor zopet sošel, hotel je obrtniški odsek nadaljevati pričeto posvetovanje, pa vlada je dotični dodatek k obrtniški postavi vzela nazaj in zbornici izročila načrt cele obrtniške postave. Želje liberalcev so bile zdaj spolnjene, ali ker jim ni nič mar za zboljšanje obrtništva, tudi zdaj niso bili zadovoljni, ampak so začeli kričati, da predložena osnova nove obrtniške postave ni prava za nič, da je škoda se z njo vkarjati itd. itd. Večina obrtniškega odseka je sicer tudi sprevidela, da določbe novega načrta v marsikterem oziru ne vstrežajo, da je vlada v novi načrt sprejela nekatere reči, ki bi jih naj bila raje izpustila, da se tudi v novi osnovi proglašajo načelo obrtniške svobode itd. Ali večina obrtniškega odseka si je mislila, da bode že pri posvetovanju te postave potrebne reči popravila in je takoj pričela obravnavo o novi obrtniški postavi.

Liberalna manjšina se zdaj več ni mogla izgovarjati in sklicevati na celo obrtniško postavo, kakor prej, ker je pa hotla ostati pri svoji stari taktiki ali navadi in posvetovanje le zavirati, zahtevala je, naj obrtniški odsek pred vsem prične razpravo o načelih, po katerih naj se vravna nova obrtniška postava, ter naj se še le potem spusti v nadrobno posvetovanje predloženega vladnega načrta. Tudi je pred

lagala, naj se vladni predlog izroči kupčijskim zbornicam v pretres, preden se začne v odseku obravnavati. Vsakdo sprevidi, da so hotli liberalci tudi s tem nasvetom reč le zavleči. Večina odseka je manjšini toliko odjenjala, da je naročila poslancu Reschauerju, ki je najhuje ugovarjal, naj sestavi načela, na katera naj bi se po njegovem mnenju opirala nova postava in naj jih natisnjena izroči posameznim udom obrtniškega odseka. Ko je omenjeni poslanec to izdeloval, počival je obrtniški odsek, ter se še le sošel, ko je bil Reschauer v nekaterih tednih svojo nalogo dovršil. Ali tudi s tem ugovori manjšine niso bili odstranjeni, ampak zahtevali so vnovič dolgo splošno razpravo. Večina je sprevidela, da pri takih ovirah ne bo lahko mogoče dela skoraj dovršiti, zato je sklenila posvetovanje pospešiti s tem, da je sestavila 3 pododseke po 8 udov, ter vsakemu pododseku odločila en del nove obrtniške postave, ki ga je imel pretresati, obenem pa določiti tudi poročevalca, kateri naj bi dotični oddelek v skupnem odseku zagovarjal. Toda ples, ki so ga liberalni poslanci delali v skupnem odseku, pričel se je tudi v pododsekih, ki vsled tega s posvetovanjem niso mogli prav nič naprej.

Najhuje zavire pa so delali v prvem pododseku, ki je imel rešiti silno važno vprašanje, ali naj se v novi obrtniški postavi obdrži obrtniška svoboda, ali naj se ta svoboda nekoliko omeji. Pričel se je o tej zadevi silno dolgočasen razgovor, v katerem so liberalci z znanimi puhlimi vzroki zagovarjali obrtniško svobodo ter zahtevali, naj v tem oziru nova postava ne dela nobene premembe. Slovenski

poslanec g. Klun pa je bil stavil predlog, naj se pri vseh, ki hočejo kako rokodelstvo pričeti, zahteva dokaz, da so se tega rokodelstva res tudi dejansko učili. On in njegovi tovariši so kazali na žalostne posledice, ki jih je obrtniška svoboda pri manjših obrtnikih, zlasti pri rokodelcih napravila, in so krepko spodbijali vse ugovore liberalcev. Po večdnem razgovoru prišel je g. Klunov predlog na glasovanje in je bil tudi od večine sprejet. Zdaj pa je nastalo vprašanje, kako naj obrtniki dokažejo, da so se rokodelstva resnično učili? G. Klun je nasvetoval, naj se k temu razgovoru povabijo nekateri strokovnjaki iz rokodelskega stanu, zlasti državni poslanec in kotlarski mojster Löblich, da bodo ti strokovnjaki povedali, kako naj bi rokodelci, preden prične samostojno obrtništvo, dokazali, da so se rokodelstva naučili. Tudi ta nasvet je bil z večino sprejet in načelnik pododseka, liberalni poslanec Maček, je naznanil, da bode gospoda Löblich povabil k prihodnji seji, obenem pa še nekaj drugih gospodov strokovnjakov. Tako je bila dotična prva obravnavna končana.

Listič ljubljanskih nemškutarjev pa poduk v slovenščini in krščanskem nauku.

V subopsrnem lističu ljubljanskih liberalcev se prav pogostoma nahajajo izvirni dopisi iz Kočevskega mesta. Ti dopisi so prav enakega kopita in obsega, kakor so bili svoje dni izvirni dopisi iz Litije v nekdanjem ljubljanskem „Tagblattu“, o kojih je hudobni svet trdil, da so prihajali od slavno-znanega dr.

V spomin na dr. Jan. Bleiweisa.

Znano je, da se je l. 1878 Bleiweisova sedemdesetletnica obhajala po Slovenskem z veliko slovesnostjo. Tudi katoliško politično društvo v Konjicah na Štajerskem je imelo v ta namen shod, pri katerem je ranjki g. župnik Virk imel slavnostni govor. Ta govor, ki nam ga je bil že pred dalj časom poslal prijatelj našega lista, je v marsikterem oziru jako mi-kaven in tako jasno opisuje razmere, v katerih je živel nekdanj slov. narod, da se nam je zdel vreden ga v spomin na našega preljubljenega „očeta“ dr. Janeza Bleiweisa v podlistku objaviti. Glasil se!

Katoliški družbeniki! našemu današnjemu združenju je povod dala posebna slovesnost, kakoršne še nikdar ni obhajal moj ljubljani slovenski rod; namreč 70. rojstni god našega obče spoštovanega, srčno ljubljene Očeta, Dr. Janeza Bleiweisa, iskrenega buditelja, izvrstnega učitelja, in kakor siva skala sredi morjá neprestrašenega boritelja za odgojo, omiko in za pravice toliko let tlačenih Slovencev. Da bi pa mi sloveče zasluge tega velikega moža bolj ceniti vedli, se mi potrebno

zdi, da nekoliko v preteklo zgodovino pogledamo.

Bral sim pred nekterimi letmi, da je okoli 3000 jezikov na zemlji; če to ni presileno, mora tudi saj toliko narodov na zemlji biti. Nobeden narod pa ne pade že učen in omikan iz nebes, od kar težka butara izvernega greha kakor nôra leži na Adamovih otrocih; ampak godi se mu kakor posameznemu človeku. Male dete se še pameti ne zave, in le počasi se mu začno oči odperati, pamet bistriti, dušne in telesne moči razvijati in od stopnje do stopnje napreduje do višje omike in vednosti po tisti meri, kakoršni so njegovi odgojitelji. Tako se godi tudi s celimi narodi. Pod izvrstnimi voditelji so se na visoko stopinjo izobraženosti povzdignili; kakor so jih pa ti možje zapustili, so se hitro v globoko podivjačenje pogreznili, dokler niso sramotno poginili. To vidimo pri nekdanjih slovečih narodih: Fenicanih, Egipčanih, Babiloncih, Perzih, Macedoncih, Grkih, Rimljanih; vidimo pa tudi pri kristjanih pod 500 letno turško sužnostjo; bile so nekdanj balkanske dežele dika kršanstva, cvetje junaštva in vseh ved ponos; ali kako globoko so pa pod krutim Turkom zabredli! Pa tudi mojemu milemu slovenskemu narodu

se ni kaj boljše godilo. Mi Slovenci smo veja orjaškega slovanskega naroda, ki peti del suhe zemlje svojo last imenuje in čez dve tretjini Evrope gospoduje. Slovani so pa tudi nar starejši rod v Evropi; kakor starinoslovci trdijo so pred Kelti in Grmani prišli iz Azije v Evropo, in so vse proti severu ležeče dežele noter do Armorike in atlanskega Oceana posedli in proti jugu so prebivalci noter do Laških pokrajin. Sicer nekteri trdijo, da so Iberci prvi v Evropo prišli, pa znano je, da so jih Iberci že v Armoriki naseljene našli, ki so imeli s Slovani hud boj, preden so si jih podvrgli; toraj naš slovenski pesnik Valentin Vodnik lahko prepeva: Od nekdanj prebival je tukaj moj rod; če ve kdo za druž'ga, pové naj, od kod?

Sloveli so Slovenci že pred 1000 leti kakor izobražen narod, ki so se pokristjanili svoje vojvode, kneze in kralje in lepe države imeli. Kdo ne pozna slovanskih knezov Rastislava, Svatopluka in Kocelija; kdo ne pozna slovenskega kralja Samo-ta; kdo ne pozna slovanska izobražitelja in apostola ss. Cirila in Metoda itd. Komu niso znane stare slovanske mesta: Oglej, Vindobona ali Dunaj itd.

Eržena, ki je znal enako izvrstno kakor persukati tudi stole po kavarnah, kadar je bilo treba kakemu Slovincu posvetiti. Dr. Eržen zdaj ni več v Litiji, ampak v Kočevji, kar pa še nikakor ne dokazuje, da bi izvirni dopisi kočevski v „Laibacher Wochenblattu“ prihajali od njega. Saj se ti dopisi v eni reči res tudi ločijo od nekdanjih litijskih. Litijci so psovali le slovenske rodoljube in duhovnike, kočevski pa kaj hudo pesté tudi slavno vlado, in kdo bi mogel verjeti, da bi c. k. vladnik tako odurno napadal svoje višje, kakor se godi v izvirnih kočevskih dopisih! Tudi bi bilo čudno, da bi se dr. Eržen, ki je slovenske krvi in doma iz narodne Idrije, tolikanj potegoval za nemške Kočevjarje, dasiravno ima nad svojim rojakom Korlanom Dežmanom, ki je tudi Idrijčan, jako zapeljiv zgled. Kočevski dopisun — naj že bo, kdor hoče — v enem svojih dopisov strašno prijemlje vlado, da zaradi par Kočevarčkov, ki bi radi postali ljudski učitelji, v Ljubljani ne pusti čisto nemške učiteljske pripravnice. Po mnenju dopisunovem se jim godi vsled tega velika krivica, ker jim je odvzeta prilika izobražati se v svojem maternem jeziku. Slovenskim pripravnikom pa, katerih je vsaj dvajsetkrat toliko ko nemških kočevskih, se po čudni misli tega pisarja in kričarja ne godi nobena krivica, da se morajo šolati v nemškem jeziku in da se nimajo nikamor obrniti, ako bi se hotli izobraževati v svojem maternem jeziku, med tem ko imajo nemški Kočevjarji vsakterih šol in zavodov za potrebno izobraženje? Ako se hočejo pa nemški Kočevjarji izučiti za ljudske šole na Kranjskem, ki so slovenske, naj se učé slovenskega jezika, brez kterega tudi na Kočevskem ne morejo več shajati, kakor se naši slovenski pripravniki uče nemškega. Da bi se pa za 15 nemških šol na Kočevskem napravila lastna čisto nemška pripravnica, bilo bi vendar le nekoliko predrago in tudi čisto nepotrebno, ker naši slovenski pripravniki že toliko nemščine znajo, da zamorejo vspešno podučevati tudi v nemških šolah kočevskih. — Ko je kočevski dopisun vlado prav dobro obral, spravil se je na duhovščino, ter ji očital, da krščanskega nauka ne podučujejo, da nekteri celo leto v šolo ne prihajajo itd. Pa ni mu bilo dovolj tega le splošnje trditi, ampak imenoval

je tudi z imenom nektare kraje, kjer se to godi, kakor Čermošnjice, Poljance in druge. Toda že star pregovor pravi, da ima laž le kratke noge, in vresničil se je ta pregovor tudi pri dopisunu iz Kočevja. Ko bi ne bil dotični dopis datiran od 13. decembra, bi bil človek skoraj mislil, da se je dopisun pri vrednoštvu „Wochenblattovem“ „vdinjal“ še le vsled vabila, objavljenega v zadnjem „Brencljnu“, kjer znani Biedermann-Consortium naznanja, da se prav spreten lažnik v omenjenem vredništvu takoj sprejme. V svoji zadnji številki namreč „Wochenblatt“ naznanja, da je dobil od c. k. okrajnega šolskega sveta iz Kočevja popravek, v katerem se mu poroča, da sedanji g. župnik v Čermošnjicah redno in vestno v šoli uči sv. krščanski nauk. Glede Poljanec pa „Wochenblatt“ pristavlja, da je okrajni šolski svet potrebno vkrenil, da se tej zadevi v okom pride. Nam se zdi, da je vredništvo „Wochenblattovo“ dotični popravek c. k. okrajnega šolskega sveta pošušmarilo. Šole v Čermošnjicah in Poljancih ne spadajo k šolskemu okraju Kočevskemu, ampak k Novomeškemu. Dotični popravek toraj „Wochenblattu“ tudi gotovo ni došel od okrajnega šolskega sveta v Kočevji, ki mu ta reč nič mar ni, ampak od c. k. okrajnega šolskega sveta v Novem mestu. Ako je pa „Wochenblatt“ v svoji budalosti prezrl ali zmešal celo podpis in ime tiste oblasti, od ktere je prejel popravek, smemo pač sklepati, da je prezrl in zamešal tudi še marsikaj drugega, kar v tem popravku stoji, in kar bi morda nekoliko čudno pojasnovalo njegovo in njegovega kočevskega dopisuna vedenje. Iz tega pa smemo sklepati, da enako kakor o Čermošnjicah se je lagal tudi glede Maverla in Drage, o katerih predrzno trdi, da se duhovniki branijo otroke nemški podučevati in izpraševati krščanski nauk. Prav dobro bi bilo, da bi kočevskemu dopisunu tudi iz teh dveh krajev prav dobro posvetili in mu s statističnimi številkami dokazali, zakaj nečejo krščanskega nauka nemški učiti. Če se je dopisun pritoževal, da nemški Kočevjarji nimajo prilike se v svojem maternem jeziku izobraževati, pač nima pravice zahtevati, da bi se otrokom, ki besedice nemški ne znajo, krščanski nauk razkladal v nemškem jeziku.

Politični pregled.

V Ljubljani 4. januarja.

Avstrijske dežele.

Državni zbor se snide k prvi seji **20. januarja**. — Šolski pododsek gospodske zbornice imel je v ponedeljek zopet sejo o praškem vseučilišču, pa se je komaj zedinil in v šolski komisiji se je nadejati dolgih in pustih obravnav, preden bode dotično vprašanje toliko dognano, da ga bodo spravili v gospodsko zbornico. Tudi juridična komisija imela je v ponedeljek sejo, ter se je razgovarjala o kandidatu za državno sodišče.

Več čeških poslancev in rodoljubov slo je ob novem letu dr. Riegerju srečo voščiti, in pri tej priložnosti se je on jako pomenljivo izrazil o političnem položaju. Rekel je, da Čehi do sedaj le zato niso mogli nič doseči, ker se ni moglo dognati porazumljenje z nemškimi Pemci, kateri se ravnopravnosti Slovanov ustavljajo, ker jih (nemške Pemce) politični agitatorji neprenehoma ščujejo in umetno vznemirjajo. Rieger upa, da bodo Čehi sčasom vse dosegli, samo potrpežljivosti je treba.

O razmerah Avstrije k južnim deželam se marsikaj piše in ugiba. Danes pišejo časniki, da misli naša vlada Hercegovino ločiti od Bosne, ter jo pridružiti Dalmaciji, kamor bolj pripada ne samo po kupčijski zvezi, ampak tudi po zemljepisni legi; Hercegovina ima malo zveze z Bosno in je tudi vsa drugačna dežela, bolj podobna skloviti Dalmaciji, katera tudi potrebuje Hercegovino kot zahrbtno deželo. Ako bi se to izvršilo, potem bi Hercegovina prišla kot del Dalmacije pod Cislajtanijo, Bosna pa pod Hrvaško-Ogersko. Temu namenu pa se nasproti postavlja velika ovira, namreč berlinska pogodba, vsled katere Bosne in Hercegovine ne smemo popolnem pod svojo oblast vzeti, ampak jo imamo pravico le vladati in red v njej vzdržavati. Nekteri pravijo, da se bo ta ovira odstranila s pomočjo Bismarkovo, kateri Avstrijo proti izhodu tišči in vabi. Nek prijatelj našega lista, ki je že o času, ko še nihče ni verjel, da pojde Avstrija v Bosno, nam zatrjeval, da se bo to gotovo zgodilo, kar je sklepal iz raznih znamenj na meji bosansko-

Bli so Slovani kakor tudi Slovenci premožni poljedelci ali kmetje, ki so na visoki stopinji izobraženosti in blagostanja stali; pa ravno zato so bili od divjih rops željnih sosedov zavidani, sovraženi, bolj in bolj napadani, dokler niso bili premagani, in že je 1000 let, ko so postali ptujčeva peta, in celo Sklavi, to je služni ali robí imenovani. Sedaj so nastopili žalostni časi za moje tužne Slovence, ali še bolj tužni časi so pa zadeli južne pa balkanske Slovence po padu Carigrada in po uničenju Srbov na Kosovem polju.

Grenke solze bi točilo tužno slovensko arce, ako vidi, kako slabo, kako bitko in krivično se je po zgubi svoje prostosti Slovincem godilo, in le čudo božje milosti je, da se je moj mili slovenski rod 1000 let ohranil, in ni popolnoma poginil. Od severa in zapada so ga nevsmljeno napadali divji Tevtoni ali Nemci in krivično ponemčevali, p. v Pomorju, Braniboru pa notri do srede Koroške in Štajerske itd.; od juga so jim Rmijani in pozneje Lahoni ropali dežele in otroke noter do Gorice; od izhoda so se divji Huni ali Ogri kakor železna zagozda zarili v srce slovanske zemlje in mogoča rod razklali v severne in južne Slovence.

Da bi pa ja Slovence popolnoma vničili in ga za vselej pokopali, so jih na 6 koscev razbili: Nekaj jih je padlo pod Venetsko in Tržaško okolico, drugi kos pod Gorico, tretji pod Kranjsko, četrti kos pod Koroško, peti pod Štajersko in šesti pod Ogersko deželo; in nasledek tega grozovitega in vnebovpijočega razcepljenja in neprenehanege ščuvanja je bil, da so ti kosovi kakor ptujci drug drugega pisano gledali, se eden drugemu posmehovali in zabavljali; ja celo toliko lepo slovensko ime se je pozabilo. Še ko sem jaz v šolo hodil, smo se Krajci, Korošci, Štajerci, Tržčani itd. imenovali, ali da smo si vsi bratje, siní ene matere Slave, da smo vsi Slovenci tega nismo vedeli, pa tudi nikoli od Slovincov ali Slovenije slišati ni bilo. Niso bili toraj Nemci nemi, ampak mi Slovenci smo bili nemi, ki nismo poznali še celo svojega toliko lepega in milega imena. O grozovitna britkost, o neslišano trinoštvo, o krvavih solz vredna osoda tako strašno poteptanega strašno tlačenege slovenskega naroda!

Pa še hušji vdarec je uboge Slovence zadel. Slovenski rod je še vendar saj svoje plemstvo in stanove in mesta imel, kateri so se vendar še v časih zanj potegnili; ali prišel

je nesrečni po Luter Martinu zasejani razpor vere, in plemstvo slovensko se je nove vere oklenilo, tudi učeni Juri Dalmatin, med ljudstvom Juri Kobila imenovan, se je katoliške vere ločivši novemu krivoverstvu vdal. Nasledek tega razpora v veri je pa bil, da so morali ali novi veri slovo dati, ali pa slovenske dežele zapustiti; in kjer so si slednje izvolili, so ubogi Slovinci ob svoje plemstvo prišli; kakor pišeta brez koklje in kakor otroci brez očetov ostali. Vsaki še tako zatrti narod saj svoje plemstvo ima, le edini Slovenec ga nima; in ravno to je nar večí čudo, kako, da se je še vendar Slovenec ohranil in ni bil iz zemlje potrebljen; pa ravno to nam kaže kako velike moči in zmožnosti morajo v temu narodu biti, da še živi. Zato pesnik poje: „Zanjke naj ravno nastavlja, Nam nevošljivost zabavlja, — Sam se Slovenec žlahtni“. Nar večí zasluge temu ima slovenska duhovščina, katera izhaja iz prostega ljudstva; zato za ljudstvo živi, dela in umrje, in je edina njegova voditeljica bila; ravno zato pa tudi slovensko ljudstvo svoje duhovne tako močno vdano ljubi in spoštuje, da ga ne vem naroda, ki bi svojo duhovščino tako resnično ljubil; le mašnike so Slovenci „gospode“ imenovali

srbski in bosansko-avstrijski, nam tudi zdaj zagotavlja, da pojde naša vojska iz južne Dalmacije naprej proti Novemu Pazaru in da si bo Avstrija osvojila Solun. Ali se bo mnenje tega politika uresničilo ali ne, to bo menda že bližnja prihodnost pokazala. O Krivošijancih se poroča iz Kotora, da se hočejo podvreči vojni postavi, od druge strani pa se naznanja, da so se bili sprijeli z našimi žandarji, in da so jih štiri ustrelili. Zato se pač še ne more reči, kako se bodo reči tam doli zasukale. Najpametneje bi pač bilo, ko bi se ves šunder brez sile poravnal.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 2. januarja. (Pričetek državnega zbora in namerave levičarjev. — Razpuščeno društvo. — Grof Beust. — Iz cesarjeve rodbine. — Jud Abeles.) Zda je določeno, kdaj se ima zopet sniditi državni zbor. Na Dunaji bivajoči načelniki raznih klubov so se s predsedništvom zbornice poslancev dogovorili, da bode prva seja državnega zbora 20. januarja. Za dnevni red sicer ni posebnih važnih predlogov, zato bi se poslanec k prvi seji posebej ne mudilo. Ali skušnje zadnjega časa so učile, da večina pred manjšino nikdar ni varna kakega skritega napada, ki ga zamore zdatno le zavrniti, ako so vsi poslanci navzoči. Kakor se čuti, manjšina tak napad napravlja tudi za prihodnje seje, in ga bode morda izvršila še pri prvem zborovanju, zato je neobhodno potrebno, da se vsi poslanci zberó že precej pri prvi seji, in da ostanejo v zbornici, dokler g. predsednik seje ne sklene. Mislim, da me bodo g. poslanci že umeli, in da mi reči ni treba še na drobneje razkladati. Levičarji nameravajo najbrže omenjene zadrege napravljati zaradi znanih besed cesarjevih, ki so jih govorili tržaški deputaciji, in ki so kakor strela zadele celo liberalno stranko. Oni čutijo, da pojde njih zveza vsled te odločne izjave precej na dvoje, zato pa si prizadevajo na vso moč, da bi vsaj na videz še nekoliko skupaj držali armado, ki se hoče razpršiti na vse strani. Morda bode pa levica v državnem zboru razsajala zoper vlado tudi zaradi tega, ker je gornje-avstrijski cesarski namestnik te dni razpustil politično društvo v Riedu, ki je nedavno izreklo zahvalo in zaupnico tržaškemu poslancu Teuschelnu za njegovo na-

sprotovanje proti vladi. Če so že zaradi prestave Vesteneckove vlado interpelirali bodo zaradi tega dogodka gotovo še huje ropotali. Predsednik državne zbornice, dr. Smolka, je od svoje bolehnosti okrevaj, ter je deputaciji, ki mu je vošila srečno novo leto, odgovoril, da bode že prvi seji zbornice poslancev sam predsedoval.

Grof Beust se je merodajnim krogom boje prav hudo zameril, ker je bil preveč prijazen z nekim liberalnim časnikařem. Že unidan poročali so časniki, zlasti se je „Wiener allgemeine Zeitung“ nekako ponašala s tem, da je eden njenih vrednikov, ki je bil šel v Pariz pomoči in podpore iskat za svoj list, grofu Beustu napravil v hotelu Vefourt velik banket. Iz omenjenih poročil pa vendar ni bilo jasno, je li grof Beust del banketa dunajskemu liberalnemu časnikarju, ali časnikar grofu Beustu. Pa naj bo že kakor hoče, merodajnim krogom gotovo ne more prav biti, ako se avstrijski poročnik v Parizu tako prijazno druži s stranko, katero so cesar sami zaznamovali kot fakićno ali uporno stranko! Nekteri so celo govorili, da bode moral Beust zaradi tega morda celo izstopiti iz javne službe.

Za poslopje in kapelo, ki se ima na cesarjeve stroške sozidati na prostoru nekdanjega ringtheatra, so cesar iz svojega lastnega premoženja že nakazali pol milijona goldinarjev. Dotične načrte bode izdelal prestolniški stavbeni mojster Schmidt. Celo poslopje bode veljalo okoli 1 milijona glđ. Na novega leta dan bila je cela družina cesarjeva v operi, kjer se je predstavljaj Weberjev „Oberon“. Princesinja Valerija bila je ta dan s svojimi starši prvič v opernem gledišči.

Veliko strmenja je te dni po Dunaji napravila novica, da je bogati kupec in član dunajske kupčijske zbornice, Leopold Abeles, vedoma kupoval vkrađeno blago, in da je zaradi tega kot sodeleznik tožen pri sodniji. Oskrbnik neke fabrike v Novomeškem okraji je namreč na skrivnem spravljaj blago in Abeles ga je prav po ceni od njega kupoval. Abeles se je odpovedal časti kupčijskega svetovalca, ter ob enem prosil, naj ga ne postavijo pred kresijsko sodnijo v Novem mestu, ampak naj bi se njegova tožba obravnavala na Dunaji. Morda zviti in bogati jud misli, da bode na Dunaji lažje odšel zaslužen kazni kakor pa v Dunajskem Novem mestu?

Iz Poddrage, 27. decembra. (Surovost nekterih fantalinov.) Teško je napačnosti, ki se kje godé, svetu razglašati, in tudi danes se le s težkim srcem k temu odločim, pa kadar navadne burke prestopijo moralne meje, treba jih je javno pokarati, da jih prizadeti opusté. Naprej pa povem, da moja pritožba ne zadeva cele vasi, o kateri govorim, in kjer je mnogo dobrih in poštenih ljudi, ampak le nekatere razposajene fantaline v Št. Vidu pri Vipavi, ki se ne dajo brzdati in krotiti. Posebej so pa svoj srd obrnili zoper g. fajmoštra Tomažiča, kteremu so že marsikaj zlobnega napravili, o čemur pa v časopisju nečem govoriti. In vendar si je g. Tomažič pridobil za tamošnji kraj veliko zalug ne samo s svojim gorečim pastirovanjem, ampak tudi z narodnim svojim delovanjem. Njegovemu trudu se imamo zahvaliti, da se je tam ustanovilo bralno društvo v povzdigo olike. Pa nekteri ljudje hočejo surovi ostati, dasi ravno imajo priliko se likati, in taka je tudi tam. Previdnejši in pametnejši ljudje razposajence svaré, duhovni gospodje jih na prižnici lepo podučujejo, pa pri nekterih vse to nič ne pomaga. Kolika surovost jih navdaja, pokazalo

se je preteklega svetka, to je sv. Štefana dan. Št. Vidski g. župnik so obiskali ta dan svojega duhovnega soseda v Poddragi, kjer je bilo ravno zbrano občinsko predstojništvo in cerkveno starašinstvo, ki je nabiralo za tako potrebne stole naše cerkvi. Na večer vsi spremijo g. župnika nazaj do Št. Vida. A že pri prihodu naših mož so se začeli fantalini na prijazen pozdrav: „Dober večer“, porogljivo posmehovati, kar je bilo našim možem znamenje, če mogoče se ogniti. Ko jih pa g. župnik še nekoliko posvari, bil je ogenj v strehi. Naši možje so morali bežati pred razposajenimi ponoćnjaki, in se imajo le temi zahvaliti, da so jim utekli po stranski stezi. Ko bi jih bili dohiteli, pokalo bi bilo po njih. Zakaj? Tega nihče ne vé.

Tako surovo ravnanje, ki ga nekteri proti Poddražanom pri vsaki priliki, še v cerkvi razodevajo, nam mora pač jemati vse veselje za združenje s Št. Vidom, in naši možje so že začeli premišljevati, bi li ne bilo dobro, ako bi se Poddraga popolnoma ločila od Št. Vida. Poddraški.

Domače novice.

V Ljubljani, 5. januarja.

(Bleweisove oljnate slike) je glazar Kajzelj naročil v Parizu. Cena jim bo po 4 gl.

(Katoliška družba) napravi 8. t. m. ob 1/2 6. uri zvečer tombolo v svojih prostorih v dr. Ahačičevi hiši št. 13 na Starem trgu.

(Za vbožne učence podkovske šole v Ljubljani) so razpisane od ministerstva poljedelstva 4 štipendije po 50 glđ. za leto 1882. Prosilci naj svoje prošnje v štirih tednih oddajo pri kmetijski družbi ter naj jim pridenejo ubožni in nramni list, pa spridevalo, da so bili vsaj že dva leti kovaški pomoćniki.

(Razpisanih) je pri finanćni direkciji v Ljubljani več slub davkarskih praktikantov; prošnje naj se vlože do 31. januarja pri omenjeni direkciji. — V Gradacu pa je razpisana služba poštnega ekspeditorja z 200 gl. letne plaće in 60 gl. službene priklade. Prošnje naj se pošljejo v 14 dneh poštni direkciji v Trstu.

(Rožne ulice) so pri št. Jakobskem farovžu tako ozke, da se vozova skoraj ne moreta izogniti, ako se tam srečata. Vsled tega se godé v teh ulicah pogoste nesreče in ravno te dni je bila neka ženska prišla pod kolesa nekega voza in bi se bila lahko hudo poškodovala, da bi je ljudje o pravem času ne bili izvlekli. Sramota je za mesto ljubljansko, da tak vhod trpi, ker je sploh znano, da je skoz omenjene ulice skoraj najveć vožnje, zlasti iz Dolenjske strani. Skrajni čas je, da se omenjene ulice razširijo. Že ranjki župan Ambrož je hotel sedanji, jako tesni in zanikrni farovž podreti in novega zidati, sedanji prostor pa porabiti za razširjenje rožnih ulic; toda zaradi raznih ovir tega načrta ni mogel izvršiti. Kakor se nam poroča, se je mestni magistrat te misli zopet poprijel in obrnil do bogoslovnega ministerstva s prošnjo, naj bi dovolilo znesek iz verskega zaklada za zidanje novega farovža; en del ostalih stroškov bi prevzelo mesto, en del pa prebivalci Št. Jakobske fare. Morda se bode vsaj zdaj dognal ta jako potrebni in koristni načrt.

(V Št. Jakobsko faro) želé sprejeti biti posestniki od Kurje vasi do mesarja Ocirkove hiše, ter so bili zaradi tega že pri knezofskijskem ordinarijatu, kjer se jim je obljubila vgodna rešitev. K omenjenim posestvom spada tudi gostilna pri zelenem hribu pa grajšina Rakovnik, ki je lastnina g. inženirja Tomeka.

in vikali, celo njegovi starši in rodbina; ja če tudi mašnika ni poleg, imajo vender za greh, če bi kdo Jezusovega namestnika celo nepričujočega tikal; in ako kakí rod tako hvaležnost do svojih učiteljev, buditeljev in boriteljev ima, je že vreden, da živi. — Pa še večja nesreća je zatiranje Slovence zadela. Narodje so se začeli izobraževati, na večí stopinje ved, učenosti in umetnosti povzdigovati, k temu je bilo pa šol ali učilnic potreba. Vsim narodom so bile vsakovrstne šole odprte, le ubogim Slovencem so se na domači zemlji pred nosom zabutile, naj bi v temi nevednosti žalostno poginili. Italjanščini, Francozščini Angleščini in Bog ve, kateremu jeziku še so bile šole odprte in stolice postavljene, Slovencem pa pod ojetrimi kaznimi zaklenjene. Nemščini so se na slovenski zemlji stolice odprle le Slovencem ne; ja celo slovenski svetniki so se Nemcem in drugim rodovom pripisovali, le uboga slovenska para je bila služni rob v svoji domaćiji, obsojena v temnice in pogubo za časno in večno.

(Dalje prih.)

(Pri srečkanji ljubljanskih lozov 2. t. m.) so bili vlečeni: št. 71339 z dobitkom 30000 gl. št. 47563 z dobitkom 2000 gl., št. 68549, 70137, 13037, 59697, 33724 z dobitkom po 500 gl., št. 2538, 2961, 4245, 5167, 6952, 8722, 9124, 9995, 11205, 12940, 14703, 16107, 16217, 16929, 19401, 19705, 19717, 20339, 21700, 23899, 24097, 25334, 27313, 28719, 29305, 29531, 30240, 32337, 33591, 33606, 34175, 35019, 35500, 36439, 37040, 37423, 37643, 37667, 38672, 39260, 40027, 40406, 43347, 43661, 44632, 44635, 44862, 45185, 46614, 49191, 51329, 51482, 51850, 53326, 55607, 56888, 57187, 59230, 59500, 59819, 62045, 62733, 67056, 67765, 68497, 68851, 68959, 69245, 69634, 70335, 70831, 72349, 74280 z dobitki po 30 gl.

Od prejšnjih lozov še niso dozdej prišli po dobitke: št. 45 330 s 1500 gl., št. 26163 s 600 gl. pa številke 994, 999, 2204, 3060, 3575, 3783, 4683, 5540, 6528, 7978, 8064, 8715, 9542, 9645, 9728, 9739, 10308, 11785, 12429, 13702, 13919, 14957, 16573, 17191, 17460, 19897, 20033, 20925, 23167, 23487, 24668, 25608, 26784, 28029, 28104, 31068, 31902, 32542, 32833, 44907, 45216, 45810, 50123, 51091, 60339, 61140, 61998, 70380, 72514, 72752, 72862, 74766, 74998 z dobitki po 30 gl.

(Vabilo k 9. občnemu zboru) čast. udov narodne čitalnice v Bizaviku, kateri bode dne 8. januarija. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti posameznih udov. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne. Vljudno vabi odbor.

Razne reči.

— Tržaški državni poslanec Teuschel se je poslanstvu odpovedal. Prav je storil.

— † Č. g. Andrej Šparovec, fajmošter pri sv. Lovrencu na Dravskem polju je 31. decembra v 68. letu svoje starosti umrl. R. I. P.

— Dubovske premembe v ljubljanski škofiji: Prestavljeni so: Č. g. Janez Sakser iz Predoselj za kaplana k sv. Križu pri Tržiču. Č. g. Jožef Regen iz Baravnice za kaplana v Preserje, č. g. Tomaž Potočnik iz Horjula v Borovnico. Č. g. Ludvik Vodopivec pride iz Ubeljskega za kurata v Podkraj. Č. g. Anton Jakšič, fajmošter v Poljanici gre v stalni pokoj. Inštalirani so bili: Končnik Martin 20. dec. za Javorje, Šranc Stanko 22. dec. za Rateče, kjer je 1. t. m. imel v prvič duhovno opravilo, in Karet za Nemško loko 29. decembra. Razpisani ste fari: Kovor 12. dec. in Poljanica 21. decembra.

— Odlikovanje. G. Karl grof Chorinsky, deželni glavar v Solnogradu in brat tukajšnjega vladinega svetovalca grofa Chorinskega, dobil je naslov in značaj višjega deželno-sodnijskega svetovalca.

— Imenovanje. Pravniki Matija Zamida bil je od deželnega predsednika imenovan za konceptnega praktikanta pri politični upravi na Kranjskem.

— Vicekonzul Valentin Demšar je dobil od cesarja dovoljenje, da sme sprejeti in nositi turški Ozmanie-red četrte vrste.

— Zopet ogenj v Cerkljah, že šestič l. 1881. je nastal v četrtek pred novim letom. Jelo je goreti ob 3. popolne v Gradu pri prvi hiši (pri Kuharji). Pogoreli so trije gosparji, in da ni bilo mirno vreme brez vetra, šla bi bila bržkone vsa vas. — V torek

popoldne je bil videti požar tam nekje pri Savi. Slišimo tudi, da je pogorela velika Ševnica v Trebanjski fari in sicer na sv. Večer. Osem posestnikov je ob vse, le živina je nekomaj rešena. Nekaj popred je pogorelo razunbiše poslopje znanega poslanca Klementiča na Kamnjem potoku, tudi v Trebanjski fari. Preklo leto je bilo za Kranjsko zaradi požarov res jako nesrečno leto.

— Čitalnica v Novem mestu ima 6. t. m. ob 4. uri popoldne svoj občni zbor, pri katerem se bo volil nov odbor.

— Dogodki v Varšavi. V cerkvi sv. križa v Varšavi so bili ljudje na božični dan pri Božji službi zbrani. Neki judovski tat je hotel neki gospe ukrasti zlato uro. Ta ga je pa zapazila in na to so ga drugi ljudje prijeli. Tat ni vedel, kako bi se rešil, in je začel vpiti: „Ogenj, gori, gori!“ misleč namreč, da bo nastala velika zmešnjava in da bo on pri tej priložnosti ušel. Zmešnjava je res nastala grozna. Ljudje so se drčili proti izhodu ter se gnjetili naprej, da bi ognju ušli, ki ga nikjer ni bilo; pri tej gnječi so se potlačili, pohodili in polomili, 29 je mrtvih, blizo 100 pa ranjenih. Vse te nesreče je bil kriv tisti judovski tat. Zato se se je jeza ljudstva obrnila zoper jude. Še tisti dan so ljudje razbili mnogo judovskih prodajalnic in se drčili po ulicah ter hoteli vse jude pobiti. Vojaki so stopili na noge, da so nekoliko redu napravili, vendar niso mogli zabraniti, da se je judom mnogo škode naredilo. Mesto je še vedno razburjeno.

— Za nesrečence pri dunajskem gladišnem požaru se je nabralo že 1,017.000 gl. Tudi vojaki polka Deutschmeister so nabrali med sabo 236 gl.

— Einweihungsrede der Kapelle Sauerbrunn-Rohitsch 30. Mai 1819 vom Hauptpfarrer Franz Smretschug gehalten, je naslov tiskani brošuri, kojo je prijateljska roka v novocerkovski farni bukvarni najdla, ter jo meni izročila. Misleč de bi znala reč štajersko č. duhovščino zanimati, ki tukaj svoje duhovske vaje ima, ter se tukaj krepi duševno, kakor sploh slatinske prijatelje: podamogovor v nemškem originalu, ki se glasi: ... Die 2. Rücksicht verdient in diesem Vortrage die fromme Handlung, welche als Veranlassung unserer Zusammenkunft ist, nämlich die Weihe dieser neuen Kapelle, oder besser mich auszudrücken, dieser Kirche. — Die Hohen Stände des Landes, derer ehrwürdiges Oberhaupt sammt seiner erhabenen Gemahlin wir in der Person S. Exellenz des H. Landeshauptmannes Ferdinand Grafen v. Attems hier persönlich zu verehren das Glück haben, wie andere Kostspielige Gebäude, so auch diese Herrliche Kapelle zu erbauen angeordnet. Selbe ist nun zum Gottesdienste geeignet, und nach Aufhebung der früheren Kapelle dazu nothwendig. Zwar schon jetzt dem Endzwecke ganz zussagend, sieht dieselbe noch seltenen Verschönerungen entgegen. — Diese zu weihen eingeladen habe ich die kirchliche Ceremonie im Nahmen Sr. Hochfürstlichen Gnaden meines Hochwürdigsten Herrn Herrn Ordinarius Erzbischofes von Salzburg eben verrichtet; Sie Aachichtige sind zeugen der frommen Handlung, dem H. Messopfer und dem Gebethe soll in Zukunft dieses Haus geweiht sein, und von profanen Gebrauche rein erhalten werden, zu Ehren der hl. Mutter Anna geweiht. — Zwar bedarf Gott für sich keine Tempel, und kann im grünen Haine, so wie an der Spitze der Höchsten Gebürge angebethet werden. Alles ist sein Geschöpf, und Himmel und Erde sind

zu klein zu enthalten. Doch für unsere schwa chen Sinne sorgend liess von jeher die fromme Mutter, die kath. Kirche Tempel bauen, und einweihen, in denen wir ganz besonders gemeinschaftlich zu Gott bethen, und dem Heiligsten Messopfer beiwohnen sollen. — In diesem Gottesdienste also sollen ihre Gebethe zu dem Vater im Himmel erheben, welche immer von näherer Umgebung oder fernen Landen hierher kommen, Gesundheit und frohen Sinn bei diesem Gesundbrunnen zu finden. Hohe und Niedere, alle Brüder in Christo sollen im Gebethe zur Bruderliebe sich stärken, und wie den Körper durch die Quelle, so den Geist durch öftere Versammlung zur ferneren Erfüllung jener Berufspflichten ermuntern, die sie nach ihrer Heimathlichen Rückker wieder erwarten. — Möge allen diesen kommenden Gästen die besuchte Quelle selbst zum Vorbilde dienen, so wie diese, als sie sich dem Schoosse der Erde entwindet Silberperlen zur Höhe sendet; so sollen auch aus den tiefen ihres Herzens Gefühle der Aebtung und des Dankes zur Urquelle alles guten emporsteigen. — Der allerhöchste Herr, der der von ihm erschaffenen Natur wunderbare Kräfte verleiht, wolle diese Heilquelle ungetrübt flüssen lassen, zum Wohle der Menschheit. — Grosse Wohlthaten genüset von dieser Anstalt das hier angestellte Personale, grosse Unterstützung die ganze Umgebung. Als Zeuge hievon entrichte ich in ihrem Nahmen den schuldigen dank um die dieselbe unter den Ausspizien Sr. Majestät befördernden und erhaltenden Hohenständen der Steiermark. Desto lieber entledige ich mich dieser angenehmen Pflicht, als ich die hohe Ehre habe, das ehrwürdige Oberhaupt dieser hohen Versammlung, den Vater des Vaterlandes Selbst als Zeugen dieser Feierlichkeit hier zu verehren. Hoch dieselben wollen den vorzüglich verdienten dank Selbst grädigst aufnehmen, und Hoch deroglieder der Hohen Ständerversammlung von der dankbaren Gesinnung benachrichtigen, mit welcher die grossen Opfer aufgenommen werden. — Das Altarbild von Sr. Exellenz dem H. Landeshauptmann dazu geschenkt, enthält Herlich dargestellt die reinste Jungfrau Maria mit dem liebevollen Kinde Jezus; auch die hl. Anna, der nach höchst geäusserten Wunsche die Kirche eingeweiht ist, befindet sich mit Joachim, und Joseph in der hl. Gruppe. — Dieser hl. Familie empfehlen wir uns, mit der demüthigen Bitte, durch ihre Fürsprache bei dem throne des Allerhöchsten zu ersetzen, was der Innigkeit unseres Gebethes Mangelt. — O Herr, erhöre unser, und das Gebeth aller derjenigen, welche in diesem dir geweihten Tempel mit reumüthigen Herzen Hülfe suchen werden. Amen.

— Roparji so napadli pošto med Vukovarom in Novim Sadom, ter priplenili 23.000 gl. Žandarji pa so zločince že prijeli in tudi denar še pri njih dobili.

— Sin — morilec. Zadnjič smo poročali, da so našli v zgornji Sanarski blizo sv. Lenarta na Štajarskem gostinjo Katarino Havranek zaklano v njenem stanovanji. Njen lastni sin ji je prerezal vrat in se potem sam naznanil sodniji.

Priznано izvrstne prave
voščene sveče
iz pravega, nepokvarjenega čebelnega voska
(4) prodaja
P. & R. Seemann v Ljubljani.
J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.